

Jó tudni – kisokos az új tanévre

A 2008/2009. tanév legfontosabb időpontjai

A szorgalmi idő

- első tanítási napja: 2008. szeptember 1. (hétfő),
- utolsó tanítási napja: 2009. június 15. (hétfő).
- Az iskola utolsó, befejező évfolyamán az utolsó tanítási nap – középiskolákban és a szakiskolákban: 2009. április 30.

A tanítási napok száma száznyolcvanegy nap.

A szorgalmi idő első feléve 2009. január 16-ig tart. Az iskolák 2008. január 23-ig értesítik a tanulókat, illetőleg a kiskorú tanulók szüleit az első félévben elért tanulmányi eredményekről.

Tanítási szünetek

– őszi szünet: 2008. október 27-31.

A szünet előtti utolsó tanítási nap október 22. (szerda), a szünet utáni első tanítási nap november 3. (hétfő).

– téli szünet: 2008. december 22-31.

A szünet előtti utolsó tanítási nap 2008. december 20. (szombat), a szünet utáni első tanítási nap 2009. január 5. (hétfő).

– tavaszi szünet: 2009. április 9-14.

A szünet előtti utolsó tanítási nap április 8. (szerda), a szünet utáni első tanítási nap április 15. (szerda).

– A szorgalmi idő alatt a nevelőtestület a tanév helyi rendjében meghatározott pedagógiai célra öt – a nappali oktatás munkarendje szerint működő gimnáziumban és szakközépiskolában hat – munkanapot tanítás nélküli munkanapként használhat fel, amelyből egy tanítás nélküli munkanap programjáról a nevelőtestület véleményének kikérésével az iskolai diákönkormányzat jogosult dönteni.

Érettségi vizsgák:

A 2008/2009. tanév rendjéről szóló 17/2008. (V. 9.) OKM rendelet 1. sz. mellékletének 1-2. pontjai szabályozzák a tantárgyankénti írásbeli és szóbeli vizsganapokat. Fentiek alapján az október-novemberi vizsgaidőszak kezdete október 17. (első vizsganap), a vége pedig november 28. (utolsó vizsganap).

A május-júniusi vizsgaidőszak kezdete május 4. (első vizsganap), a vége június 26. (emelt szintű szóbeli utolsó vizsganapja).

A középfokú felvételi eljárás új elemei

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet (a továbbiakban: rendelet) módosításával bevezetett új szabályozás célja, hogy a tanulók számára kisebb teherrel, indokolat-

lan megpróbáltatások és helyben összeállított írásbeli feladatok alkalmazása nélkül folyhasson a 2009. évi tavaszi általános felvételi időszak.

Újdonság, hogy amennyiben a középfokú iskola a kilencedik évfolyamnál alacsonyabb évfolyamra hirdet felvételt, a felvételi kérelmekről

- kizárólag a tanulmányi eredmények alapján, vagy
- a tanulmányi és a központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszerzett írásbeli vizsga eredményei alapján dönthet.

Az egységes követelmények szerint szervezett írásbeli vizsgán való részvételhez akkor köthető a felvételi kérelem elbírálása, ha ahhoz a fenntartó hozzájárult, valamint azt az adott tanulmányi területen a jelentkezők magas száma indokolja.

A jelentkezők magas számának az tekinthető, ha az előző három év átlagában a jelentkezők létszáma legalább másfélszerese volt a felvehető tanulók létszámának.

Ha a középfokú iskola a kilencedik évfolyamára hirdet felvételt, a felvételi kérelmekről

- kizárólag a tanulmányi eredmények, vagy
- a tanulmányi eredmények és a központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszerzett írásbeli vizsga eredménye, vagy
- a tanulmányi eredmények, a központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszerzett írásbeli vizsga és a szóbeli meghallgatás eredménye alapján dönthet.

Az új szabályok értelmében tehát bármely középfokú iskola, amely írásbeli felvételi vizsgát szervez, csak az OH által központilag elkészített és tőle megrendelt írásbeli feladatlapok alkalmazásával teheti meg. E szabályok alól csupán a nemzeti, etnikai kisebbségi nevelésben részt vevő iskolák jelentenek kivételt.

Új elem az is, hogy a hat vagy nyolc évfolyammal működő középiskolák a felvételi eljárás során nem szervezhetnek szóbeli vizsgát.

A központilag szervezett írásbeli vizsgához magyar nyelvi és matematikai kompetenciákat mérő külön-külön feladatlapok készülnek azok részére, akik

- nyolc évfolyamos gimnáziumba,
- hat évfolyamos gimnáziumba,
- az általános tanterv alapján folyó felkészítést nyújtó középfokú iskola 9. évfolyamára,
- a kiemelkedő tehetséget kibontakoztató felkészítést nyújtó (ún. tehetséggondozó) középfokú iskola kilencedik évfolyamára jelentkeznek.

A központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszerzett írásbeli vizsgán elért eredményt minden olyan középfokú iskola kö-

teles elfogadni, amelyik előírta az írásbeli vizsgán való részvételt, függetlenül attól, a jelentkező melyik iskolában vett részt az írásbeli vizsgán.

Fontos jogszabályváltozások

A közoktatásról szóló törvény módosítása

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.) az esélyegyenlőség érvényesülésének közoktatásban történő előmozdítását szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2008. évi XXXI. törvény részeként módosult 2008 júniusában. (Megjelent: a Magyar Közlöny 89. számában.)

A módosítás főbb elemei a következők:

- A Kt. 8. §-ának új (12) bekezdése értelmében a Nemzeti alaptanterv a jövőben kötelező rendelkezéseket állapíthat meg a helyi tanterv elkészítéséhez.
- Bővültek a szülői jogok és kötelességek a közérdeklő igényérvényesítés jogával és a nevelési tanácsadással, illetve iskolapszichológusi ellátáson való megjelenési kötelezettséggel [Kt. 13. § (6), (8) bekezdés].
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szülei, amennyiben gyermeküket még 5 éves koruk előtt beiratják az óvodába, és a rendszeres óvodába járásukról is gondoskodnak, *óvodáztatási támogatásban* részesülhetnek.
- A többcélú közoktatási intézményben egy egységes szervezeti és működési szabályzat és pedagógiai program mellett egy egységes házirendet és intézményi minőségirányítási programot kell elkészíteni [Kt. 33. § (7) bekezdés].
- A Kt. módosítása egy új többcélú intézménytípust vezetett be az „*egységes óvodabölcsőde*” formájában (33. § (14) bekezdés). Egységes, az óvodai és a bölcsődei nevelés feladatait ellátó intézmény a legalább második életévüket betöltött, továbbá az óvodai nevelésben ellátható gyermekek közös neveléséhez hozható létre.

Egységes óvoda-bölcsőde indítására első ízben a 2009. évi nevelési évben lesz lehetőség. Az egységes óvoda-bölcsőde infrastrukturális feltételeihez szükséges forrásokat az „Új Magyarország Fejlesztési Terv” keretében meghirdetésre kerülő Regionális Operatív Programok, valamint a Társadalmi Megújulás Operatív Programok támogatási rendszere segíti.

- Azoknak a fenntartóknak, amelyek olyan tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságot tartanak fenn, amelyek óvodai, iskolai, kollégiumi feladatot is ellátó többcélú közoktatási intézményben működnek, 2009. január 1-jéig gondoskodni kell arról, hogy a többcélú intézményből „kiszervezzék” a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenységet [Kt. 33. § (15) bekezdés].
- A Kt. 42. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy az iskolák csak a külön jogszabályban meghatározott keretek között határozhatják meg a tanulói jogviszony létesítésének tanulmányi feltételeit. Ez lényegében a központi írásbeli felvételi vizsga kizárólagossá tételét jelenti.

• Az intézményszervezések tapasztalatai alapján került törvénybe iktatásra a főigazgató és az igazgató kinevezésének lehetősége a többcélú, illetve a nagyobb közoktatási intézményekben.

• A törvénymódosítás értelmében a nevelési program, pedagógiai program, továbbá a szervezeti és működési szabályzat elfogadásán kívül a házirend és az intézményi minőségirányítási program elfogadása is a nevelőtestület át nem ruházható döntési jogkörébe került [Kt. 57. § (4) bekezdés].

• A szakmai munkaközösségek a jövőben felvállalhatják a gyermek- és ifjúságvédelmi, a szabadidő hasznos eltöltésével összefüggő, a sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját szolgáló feladatokat is. A szakmai munkaközösség a jövőben éves terv szerint részt vesz az intézményben folyó szakmai munka belső ellenőrzésében is. Ennek során a szakmai munkaközösség tagja és vezetője akkor is közreműködhet, ha nem szerepel az Országos szakértői névjegyzékben [Kt. 58. § (1) bekezdés].

• Módosult és pontosabbá vált az általános iskolai felvételi körzetekre vonatkozó szabályozás, amely már nem „szomszédos” felvételi körzetről rendelkezik, hanem a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és az e körbe nem tartozó tanulók egymáshoz viszonyított arányát településre vetíti ki, és ehhez viszonyítva írja elő a körzeti arányok megtartását (Kt. 66. § (2) bekezdés). Ha az intézmények jelenlegi körzetei az új szabályoknak nem felelnek meg, a fenntartóknak 2008. december 31-ig kell a megfelelő körzeteket kialakítani.

A 2009/2010. tanítási évben nem indítható az első évfolyamon osztály abban az általános iskolában, amely nem jelölhető ki kötelező felvételt ellátó iskolának, feltéve, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai aránya a 2008/2009. tanévben elérte az ötven százalékot [Kt. 132. § (15) bekezdés].

Az Oktatási Hivatal (a továbbiakban: OH) – a fenntartó kérésére – az érintett iskolának felmentést adhat az osztályindítás tilalma alól, feltéve, hogy felmentés hiányában az iskolai nevelés és oktatás igénybevétele a tanuló és a szülő részére aránytalan teherrel járna.

A felvételi körzetek arányaira vonatkozó rendelkezéseket a településen lévő valamennyi általános iskolai feladatellátási hely tekintetében alkalmazni kell akkor is, ha az iskola székhelye nem a településen található.

A másik változás, hogy az OH a korábbiaknál komolyabb jogosítványokat kapott az egyenlő bánásmódot sértő iskolai intézkedések orvoslása terén. Ilyen új jogosítványa, hogy határozatot hozhat az óvodai felvételtől, a tanulói jogviszony, a kollégiumi tagsági jogviszony létrejöttéről, amennyiben hatósági ellenőrzés során feltárja, hogy a nevelési-oktatási intézmény a felvételi, átvételi kérelem elbírálása során megsértette az egyenlő bánásmód követelményét. Mindezt csak az érintett szülő kérelmére teheti

meg, és csak abban az esetben, ha a felvételi, átvételi kérelem benyújtásától számítva kevesebb, mint százötven nap telt el.

Az OH egyes esetekben kijelölheti a kötelező felvételt biztosító óvodát, iskolát.

Ezt akkor teheti meg, ha a hatósági ellenőrzés során megállapítja, hogy a településen vagy a település meghatározott részében nincs kötelező felvételt biztosító óvoda, illetve iskola. A kijelölt óvoda, iskola fenntartója a gyermek, a tanuló felvételének napjától az éves költségvetésről szóló törvényben az egyházi jogi személy részére megállapított kiegészítő támogatás összegének megfelelő összegű támogatásra válik jogosulttá, mindaddig, amíg az óvodai ellátás nem szűnik meg, illetve a tanulói jogviszony fennáll. A támogatást a gyermek, illetve a tanuló ellátásáról nem gondoskodó helyi önkormányzat terhére kell elszámolni (Kt. 95/C. §).

• Módosult az intézményát szervezésekre és megszüntetésekre vonatkozó jogi szabályozás a tekintetben, hogy a véleményezési joggal rendelkező alkalmazotti közösség, iskolaszék, szülői közösség, iskolai diákönkormányzat véleményének kialakításához minden olyan információt hozzáférhetővé kell tenni a véleményezési joggal rendelkezők részére, amely a fenntartói döntés meghozatalához rendelkezésre áll. A vélemény kialakításához – az információk hozzáférhetővé tételének napjától számítva – legalább tizenöt napot kell biztosítani az érdekeltek részére (Kt. 102. § (3) bekezdés). A Kt. 102. §-a egy (11) bekezdéssel is kiegészült, melynek értelmében a fenntartó legkésőbb az intézkedés tervezett végrehajtása évének március utolsó munkanapjáig hozhat a nevelési-oktatási intézmény átszervezésével, fenntartói jogának átadásával, megszüntetésével összefüggő döntést.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet tervezett módosítása szerint a nevelési-oktatási intézmények szervezeti és működési szabályzatának tartalmaznia kell a jövőben a szakmai munkaközösségek együttműködésének, kapcsolattartásának rendjét, továbbá a gyermekjóléti szolgálattal történő kapcsolattartás rendjét.

A gyermekeket, tanulókat veszélyeztető okok elhárítása érdekében az intézmények számára lehetővé válik, hogy együttműködjenek a gyermekjóléti, családsegítő szolgálattal, illetve bizonyos kérdésekben az oktatásügyi közvetítői szolgálattal.

A módosítás rögzíti a kötelezettségsgő tanulóval szemben indított fegyelmi eljárást megelőző eljárással kapcsolatos részletszabályokat.

A törvényben a szülői jogok között új elemként jelenik meg a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába járásához nyújtott anyagi támogatás.

A törvény a szülő kötelezettségei közé helyezte a pedagógiai szakszolgálati ellátás igénybevételét, amennyiben a gyermekkel foglalkozó pedagógusok ezt kezdeményezik. A módosítás az óvodák feladatává teszi a gyermekek értelmi-, beszéd-, hallás-, látás-, mozgás fejlődésének figyelemmel kísérését.

Az intézmények eredményességéről, felkészültségéről, személyi feltételeihez (személyes adatokat nem sértve) kapcsolódó legfontosabb információkról a szülőket tájékoztatni szükséges, melynek érdekében indokolt ezen adatok nyilvánossá tétele.

A módosítás rögzíti az intézményi minőségirányítási program elfogadásának eljárásrendjét, illetve a nevelőtestület ehhez kapcsolódó döntési jogkörét.

A módosítás kedvezményeket fogalmaz meg a több feladat-ellátási helyen működő intézmények számára a kötelező (minimális) eszköz és felszerelési jegyzék teljesítése tekintetében. E szerint nem kell minden feladat-ellátási helyen a jegyzékben foglaltakat teljesíteni, ha a tanulók aránytalan teher és többletköltség nélkül igénybe tudják venni ezeket az intézmény másik feladat-ellátási helyén.

A Kt. 36. §-a alapján az intézmények és fenntartóik, valamint a pedagógusok tevékenységét, továbbá a tanulói érdekvédelemmel összefüggő tevékenységét szakmai szolgáltatások segítik. E szolgáltatások biztosításának feltételeit, a szolgáltatásnyújtásban való részvétel szabályait a 10/1994. (V. 13.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) határozza meg.

Fontosabb változások a pedagógusok foglalkoztatásában

A közoktatásról szóló törvény 55. §-ának kiegészítése az új elnevezésű magasabb vezető beosztásokról rendelkezik, amelyet az tett szükségessé, hogy az utóbbi időszakban lezajlott átszervezések, összevonások révén a szokásosnál több tagintézményt tartalmazó, nagyobb közoktatási intézmények jöttek létre.

A fenntartónak lehetősége van arra, hogy a közoktatási intézmény vezetésével főigazgatót bízjon meg, ha a tagintézményei különböző településeken található, vagy ha az egy településen működő többcélú intézmény tagintézményeinek száma meghaladja az ötöt, illetve ha a többcélú közoktatási intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeinek száma meghaladja az ötöt. Ezekben az esetekben a tagintézmény, az intézményegység élére igazgató, óvodavezető bízható meg. E rendelkezések alkalmazhatók akkor is, ha az intézmény alapító okirata szerint a felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám eléri az 1500 főt.

• Fontos rendelkezést tartalmaz az 55. § új (4) bekezdése, amely szerint az intézményvezetői megbízásra benyújtott pályázat, a pályázattal kapcsolatosan – a törvény által véleményezésre jogosultak által – kialakított vélemény, a vélemény kialakításával kapcsolatos szavazás eredménye közérdekből nyilvános adat, amelyet a közoktatási intézmény honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni.

• Változott a tanítási időkeret meghatározása is: a munkáltató a pedagógusok munkáját „legalább” két-havi tanítási időkeret kialakításával szervezi meg (1. számú melléklet Harmadik rész II/6.pont).

A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény végrehajtására kiadott 138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet módosításának tervezete megszünteti a külön feladatellátási terv készítésének kötelezettségét, jelentősen csökkentve ezzel az adminisztrációs terheket.

Az „Új Tudás Műveltség Mindenkinék” Cselekvési Tervhez kapcsolódik a *pedagógusok jobb megbecsülését megalapozó ösztönző-rendszer* kialakítása, amelynek célja, hogy megteremtse a pedagógus-hivatás vonzóvá tételét a legtehetségesebb és legalkalmasabb fiatalok számára, a legnehezebb pedagógiai munkát végző pedagógusok fokozottabb, jobb megbecsülése, valamint a munkájukat magas színvonalon végző, kimagasló teljesítményeket elérő pedagógusok teljesítményének valódi elismerése.

2009-től – pályázat útján – *kiegészítő illetményben* részesülnek az Integrációs és Képességkibontakoztató támogatás rendszerébe bekerült közoktatási intézményekben a *halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nevelését-oktatását végző pedagógusok*. Az összeg a garantált illetmény 10-100 %-áig terjedhet, amelyről az intézmény vezetője dönt.

A *pályakezdő pedagógusoknak kiegészítő illetmény* jár, amelynek összege az egyetemet végzetteknel havi 32 000 forint, főiskolát végzetteknel havi 20 000 forint. A kiegészítő illetmény 21 éven keresztül illeti meg a pedagógusokat, amely 3 évenként fokozatosan csökkenve közelíti a középkorosztály garantált illetményéhez.

Kiegészítő illetményt kapnak a tervezet szerint a közoktatási intézmények vezetői havi 20-40 000 forint összegben. A kiegészítő illetményt az intézmény nagyságától függően, differenciáltan (a mindenkori közalkalmazottai pótlékalap százalékában) határozza meg a jogszabály.

Az oktatás tartalmi szabályozásának újdonságai

1. A Nat aktuális kérdései

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet módosítására elsősorban a tanulói esélyegyenlőség segítése, de a módosítás másik célja, hogy meghatározzuk a Nemzeti alaptantervben a „kompetencia alapú tananyag” fogalmát, igazodva ezzel a jelen Nat módosításban alkalmazott „kompetencia alapú tananyag” szöveghez, annak tartalmához.

2. Új kerettantervek:

A közoktatás rendszerében az egyik legfontosabb szempont, hogy csökkenjenek a gyermekek, a tanulók esélyei közötti különbségek. A Kt. nagyobb hangsúlyt helyez a tanulók képességének, tehetségének kibontakoztatására, ezért megnövelte az iskolai oktatás korai szakaszában a készségek, képességek fejlesztését szolgáló nem szakrendszerű oktatásra fordítható időkeretet. A kihirdetés előtt álló, a *nem szakrendszerű nevelés-oktatás kerettanterve* a fenti feladat végrehajtásában támogatja az intézményeket.

A Nemzeti alaptanterv 2007. évi módosítása a kulcskompetenciák fejlesztését az oktatónevelő munka alapfeladatákként határozta meg. A tradicionális tantárgyszerkezetben, az évszázados iskolai munkarendben, a tanulási aktivitást nélkülöző tanulásszervezési eljárásokkal működő iskola nem kedvez a szemléletváltásnak. Szükség van az iskola hagyományos működési mechanizmusainak átalakítására, a differenciáltabb, hatékonyabb tanulás-szervezésre, az eredményesebb nevelésre. Ehhez nyújt módszertani segítséget a helyi környezethez való adaptálás lehetőségével a kihirdetés előtt álló *Kerettanterv az egységes, iskolaotthonos, szakaszos (epochális) oktatáshoz*.

3. 2010-től a középiskolákban az iskola kötelezettsége az azt igénylő tanuló számára az angol nyelv tanulásához a feltételek biztosítása

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. 133. § (2) bekezdése alapján az iskolának először a 2010/2011. tanévtől kell lehetővé tenni a felkészülést az angol nyelv elsajátítása céljából. A 2006. évi LXXI. tv. 3. §-ával megállapított Kt. 11. § (1) bekezdés b) pontja alapján „*a tanuló joga különösen, ... hogy válasszon a választható tantárgyak, foglalkozások közül; a középiskolában – jogszabályban meghatározottak szerint – az angol nyelv elsajátításához felkészülési lehetőséget kapjon;”*. Ez a szabályozás nem teszi „*kötelezővé*” a középiskolában az angol nyelv tanulását, de a tanuló igénye alapján ahhoz a *Nat-ban meghatározottak szerint segítséget kell kapni a középiskolától*.

A nem szakrendszerű oktatás megszervezése

A Kt. 133. § -ának (1) bekezdése alapján, az ötödik évfolyamon első ízben a 2008/2009. tanévben, majd azt követően az ötödik-hatodik évfolyamokon felmenő rendszerben kell megszervezni a nem szakrendszerű oktatást.

A tanév rendjéről szóló rendelet szerint 2009. február 1. és április 30. között szakmai ellenőrzés keretében reprezentatív mintavétel útján kell elvégezni a nem szakrendszerű oktatásra való felkészülés, továbbá a nem szakrendszerű oktatás megszervezésének a vizsgálatát az általános iskolákban.

Milyen szempontokat kellett átgondolni a felkészülés időszakában?

- Az oktatásszervezés hazánkban általánosan elterjedt gyakorlatán változtatott a Kt-t módosító 2003. évi LXI. törvény, amely előírta, hogy a kötelező tanórai foglalkozások 25-50%-ában nem szakrendszerű oktatást kell szervezni az 5-6. évfolyamokon.
- A Kt. 2006. évi módosítása a *nem szakrendszerű oktatásra* az 5.-6. évfolyamokon felhasználható időkeretbe bevonta a kötelező tanórai foglalkozások mellé a nem kötelező tanórai foglalkozásokat is.
- Az iskoláknak a helyi tantervükben kellett meghatározni, hogy a kötelező és nem kötelező időkeret mekkora hányadát fordítják szakrendszerű és mekkora hányadát *nem szakrendszerű oktatásra* – a törvényben meghatározott keretek között.

- A kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozásokra rendelkezésre álló időkeret fennmaradó 75-50%-ában pedig a korábbi évek gyakorlatához képest csökkent időben kezdődhet el, illetve folytatódhat a tantárgyi (szakrendszerű) tanítás az 5. és a 6. évfolyamon.

Hogyan módosult a helyi tanterv tartalma?

- Sem a tanulás-szervezési eljárásokban, sem a tanítási módszerek kiválasztásában, sem abban a kérdésben, hogy inkább tanítók vagy inkább tanárok tanítsanak, nem foglalt állást a Kt., hiszen nyilvánvaló, hogy minden iskola más összetételű, eltérő képességű tanulókkal rendelkezik, épp ezért semmiképp sem indokolt minden iskolára egységesen kötelező szervezési időkereteket és oktatásszervezési, pedagógiai-módszertani előírásokat megszabni.

- Egységes elvárás ugyanakkor a Nat tanulási esélyegyenlőség segítése tartalmának, továbbá a Nat-ban a nem szakrendszerű oktatásra vonatkozó résznek való megfelelés.

Ennek értelmében minden intézményben kötelezettség:

- az 1-6. évfolyamon a kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása, a folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés megvalósítása,

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése a nevelés-oktatás egész folyamatában,

- adaptív tanulás-szervezési eljárások alkalmazása,

- az adott tanulócsoporthoz szintjén egységes, ám differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

- A nem szakrendszerű oktatás keretei között nincs szükség feltétlenül az átadásra kerülő ismeretrendszerek tantárgyi tagolására, így lehetővé válik, hogy az iskolai oktatás ezen szakaszában, nagyobb lehetőséget kapjon az alapvető készségek, képességek fejlesztése.

- A törvényi szabályozás alapján a helyi tanterv az évismétlésre vonatkozó korlátozást a nem szakrendszerű oktatás keretében a hatodik évfolyam végéig érvényesítheti.

Az *alapo*zó szakasz funkciója elsősorban az iskolai tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák, képességek együttes megalapozása. Ebben a szakaszban történik az iskolai tudás és a tanítás folyamatának erőteljes tagolódása, amely megköveteli az ilyen típusú tanuláshoz szükséges és ehhez rendeződő képességnyalábok, kompetenciák célzott megalapozását.

Az iskolának értelmeznie, illetve újra kell definiálnia szerepét, hogy támogatást adhasson növendékeinek, illetve segítse őket abban, hogy ne legyenek kiszolgáltatottak, hogy képesek legyenek önállóan és tudatosan adekvát válaszokat keresni életproblémáik megoldásához. Ehhez elengedhetetlen, hogy az iskola tanítás-tanulás-szervezési formái rugalmasabbak és adekvátabbak legyenek a tanítási tartalmakhoz, a tanulók életkori sajátosságaihoz,

valamint, hogy az ismeretközvetítés- és feldolgozás mikéntje, azaz a tanulás-tanítás módszerei, eljárásai, technikai és eszközei nagyobb teret adjanak a tanulók részvételének és önkifejezésének.

Költségvetési törvény

A mindenkori költségvetési törvény 5. számú mellékletében elkülönített, nem normatív alapon járó kiegészítő támogatásra lehet pályázni. A kiegészítő támogatás célja, hogy a jellemzően alacsony létszámú, elsősorban teljes anyanyelvű és kétnyelvű nemzetiségi iskoláknak az átlagnál magasabb fajlagos költségeit központi költségvetési forrásból lehessen kiegyenlíteni. A törvény előírásai szerint az oktatási és kulturális miniszter minden év februárjában rendeletet ad ki a nemzetiségi feladatokhoz biztosított kiegészítő támogatások igénybevételének feltételeiről.

Pályázni lehet:

- működési költségre

- nemzetiségi nyelvű tankönyvek, munkafüzetek költségeire

- szakmai szolgáltatásra

- anyaországi kapcsolattartásra

A normatív költségvetési hozzájárulások igénylésének 2008. szeptember 1-jétől bekövetkező változásai

1. Az intézményi társulások által fenntartott óvodába, általános iskolába járó gyermekek, tanulók támogatását a 2008-ban megalakuló társulások esetén az 5-8. évfolyamokon együttesen a közoktatási törvény 3. sz. mellékletében meghatározott átlaglétszám 75%-át kell teljesíteni (17 fő). Így a 2008. július-augusztus hónapokban létrehozott társulások intézményeinek már ezen feltételeknek kell megfelelniük. A már működő intézményi társulások esetén csak az 5. évfolyamon kell a közoktatási törvény átlaglétszám-feltételeinek 60%-át (14 fő) teljesíteni. (3. sz. melléklet 16.6.2. pont).

2. A költségvetési törvény 8. számú melléklet IV. részében, a többcélú kistérségi társulások támogatásánál a fajlagos összegek az előző évhez képest úgy változnak 2008 szeptemberétől, hogy az intézményi társulás által fenntartott intézményekbe bejáró óvodás és 1-4. évfolyamos tanulók után 74 000 forint/fő/év, az 5-8. évfolyamos tanulói után 80 000 forint/fő/év támogatás vehető igénybe. A bejáró gyermekek, tanulók után járó támogatásnál a 20 000 fő lakosság-szám feletti települési önkormányzatok esetén a bejáró gyermekek után az alap-hozzájárulás abban az esetben vehető igénybe, ha a bejáró gyermek, tanuló lakóhelye az intézményi társulásban részt vevő településen van.

3. Az iskolabusszal utaztatott gyermekek, tanulók után járó támogatásnál 2008 szeptemberétől figyelembe lehet venni a külterületen lakó gyermekeket, tanulókat, akiknek az utazását szervezett keretek

között biztosítják iskolabusszal vagy iskolabuszszolgáltatással (8. sz.melléklet IV. rész 2.2.1. b) pont). Az iskolabusszal utaztatott gyermekek, tanulók után igénybe vehető támogatás mértéke 2008 szeptemberétől 74 000 forint/fő/év összegre csökkent.

4. A tagintézményi támogatásnál a 2008. szeptember 1-jét követően a fajlagos összeg 74 000 forint/fő/év összegre növekszik.

5. A kistérségi tagintézményi támogatásnál pedig 2008 szeptemberétől a támogatás kétszerese vehető igénybe azon gyermekek, 1-4. évfolyamos tanulók után, akik a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről szóló 240/2006. (XI. 30.) Korm. rendelet által meghatározott településeken működő, a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 39/E. §-ában meghatározott feltételeket teljesítő tagintézményekbe járnak és integrációs nevelésük 5. évfolyamtól biztosított.

6. A kistérségi közoktatási feladatok támogatásának feltétele 2008. szeptember 1-jétől, hogy a többcélú kistérségi társulás rendelkezzen elfogadott kistérségi intézkedési tervvel, mely a közoktatási feladatok ellátásában részt vevő települések tekintetében tartalmazza mindazt, amit az önkormányzati intézkedési tervnek a közoktatási törvény 85. § (4) bekezdésében foglaltak szerint tartalmaznia kell.

7. Az átlaglétszám-feltétel felmenő rendszerben történő emelése következtében a 2008/2009. tanévtől az iskolákban minden évfolyamon 75%, ettől eltér a 10 000-nél nagyobb lakosságú önkormányzat tagságával társulásban fenntartott intézmény ott az 5-6. évfolyamokon az átlaglétszám-feltétel 100%-át a többi évfolyamon a 75%-át kell teljesíteni a támogatás igényléséhez. Az átlaglétszám-feltétel a közoktatási törvény 3. sz. mellékletében meghatározott átlaglétszám 75%-a esetén (1-4. évfolyamnál) 16 fő, (5-8. évfolyamnál) 17 fő, az említett önkormányzatok esetében 100% esetén (5-6. évfolyamnál) 23 fő.

Tartalmi és infrastruktúra-fejlesztések a közoktatásban az Új Magyarország Fejlesztési Terv támogatásával (ÚMFT TÁMOP)

A közoktatás tárgyi feltételeinek javítására, az iskolák korszerűsítésére biztosít lehetőséget a Regionális Operatív Program keretei között megvalósuló iskolafelújítási program. A fejlesztési időszakban mintegy 700 iskola kaphat támogatást erre a célra. A pályázat és a program megvalósítása folyamatosan zajlik a régiókban.

A közoktatás megújulásának, stratégiai feladatai sikeres megvalósítása érdekében az ÚMFT keretei között a megkezdett modernizációs folyamatot kívánjuk folytatni, elmélyíteni, kiterjeszteni a közoktatási intézményrendszer egészére a tervezési időszak

végéig (2013.). A fejlesztés középpontjában azok az új kompetenciafejlesztő és integrációs, esélynövelést segítő modulrendszerű tartalmak, módszerek, szolgáltatások, továbbképzések stb. állnak (szolgáltatói kosár), amelyeket az intézmények, a TÁMOP 3.1.4-es innovatív iskolai pályázatok keretében kapnak meg.

A cél megvalósulását segítő két kiemelt program részint a programok szakmai irányítását, koordinálását, a fejlesztések magas szintű megvalósítását (TÁMOP 3.1.1), részint olyan „eszközrendszer” fejlesztését szolgálják, amelyek később az oktatás hatékonyságának növelését, minőségének egységes rendszerű (TÁMOP 3.1.8), összehangolt biztosítását hivatottak szolgálni: minőségbiztosítás, egységes mérés-értékelés stb.

Az új fejlesztések (TÁMOP 3.1.2) a 3.1.1-es programban elkészített specifikáció alapján – a Nat-tal, a Kt-vel és a kerettantervekkel összhangban – pályázat útján kiválasztott résztvevőkkel jönnek létre, majd a 3.1.1-es program, illetve a regionális hálózat (3.2.2) közreműködésével kerülnek az intézményekhez a szabályozásban biztosított akkreditáció után.

Az intézményekben megvalósuló innovációs folyamat sikeres végrehajtását, szakmai minőségét támogató szolgáltatói rendszer biztosítja (mentor, tanácsadók, képzések), amely a régiós projektszervezet ajánlásai alapján, szervezőmunkája eredményeként kerül az intézményekhez. A régiókban kistérségi lefedettségi szinttel létrejövő hálózatok, modellintézmények, társulások, referenciaiskolák stb. mellett más, többfunkciós, közművelődési, civil, illetve szakmai szervezetekkel együtt a régió közoktatásának fejlesztését támogatva a területi egyenlőtlenségek csökkentését is elősegítik.

Az Európai Unió oktatási referencia értékek magyarországi alakulásáról

2008. július 10-én az Európai Bizottság közzétette előrehaladási jelentését az Oktatás Képzés 2010 Munkaprogram céljainak tagállami megvalósulásáról. Az Európai Unió most közzétett eredményei arról tanúskodnak, hogy mindazok az EU munkaprogrammal összefüggő kiemelt célok, amelyek a közoktatás fejlesztésével elérhetőek voltak, nagyrészt teljesültek. Nagyon jó hír az, hogy hazánk az öt kiemelt kulcsindikátor közül a közoktatáshoz is közvetlenül kapcsolódó négy indikátor terén kapott felzárkózó minősítést, ami elismerése annak a munkának, amelyet a közoktatás fejlesztése terén végeztek a magyar társadalom szereplői, különösen a pedagógusok. Az a lemaradás, amely a korábbi években épp a lemorzsolódás és az értő-olvasás terén volt érzékelhető, napjainkra szignifikánsan csökkent. Fontos visszajelzést kaptunk tehát arról, hogy a közoktatás fejlesztésének az iránya megfelelő, az EU által is elismert irányba halad.

Bővebben: www.okm.gov.hu